

Hembygds filatelisten

Nr 1 2022

Norrbyns Handels-Aktiebolag "Udden"
NORRBYSTRAND

Tekniska Fabrikens Guld

Flackham

swestamp

Stämpelauktioner Hembygdsfilateli

swestamp

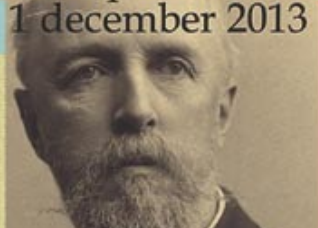
Stämpelauktion
1 december 2013

swestamp

Stämpelauktion
4 maj 2013

Auktionsföretaget för dig som samlar
hembygdsfilateli och/eller vackert stämplat Sverige
samt på denna auktion också lite varianter

swestamp

Offentlig stämpelauktion
31 maj 2014

swestamp AB Ejdervägen 50

swestamp

Offentlig stämpelauktion
30 december 2014

Swestamp AB Ejdervägen 50
SE-12349 FARSTA
swestamp@hembygdsfilateli.se
www.hembygdsfilateli.se

swestamp

Jubileumsauktion
23 februari 2020

En auktion för dig som samlar
Hembygdsfilateli och/eller
Sverige stämplat i Prakt och Lyx

Swestamp AB Höganäsvägen 14
SE-12153 JOHANNESHÖV
swestamp@hembygdsfilateli.se
www.swestamp.se

swestamp

Offentlig stämpelauktion
13 juni 2015

swestamp AB Ejdervägen 50
SE-12349 FARSTA
swestamp@hembygdsfilateli.se
www.hembygdsfilateli.se

Swestamp
fortsätter med en stämpelauktion i
maj/juni 2022
Beställ gratis katalog!

Swestamp AB

Höganäsvägen 14 12153 JOHANNESHÖV

swestamp@hembygdsfilateli.se

www.hembygdsfilateli.se

www.swestamp.se

Innehållsförteckning	<i>sid</i>
Riksföreningen för Hembygdsfilateli	4
Ordföranden har ordet <i>Anders Bock</i>	5
Kallelse till årsmöte	6
Verksamhetsberättelse	7
Resultaträkning	9
Fotnoter och Budget	10
Doldisar <i>Anders Axelsson</i>	11
Från Wira bruk till Lagga socken <i>Giselher Naglitsch</i>	14
En ovanlig vanlig normalstämpel 14 <i>Arne O. Olsson</i>	22
Våren 2022	23

Riksföreningen för Hembygdsfilateli

Riksförening inom Sveriges Filatelist-Förbund
Styrelsen

Ordförande

Anders Bock
Runebergsgatan 3
11429 Stockholm
0708-490639
anders.s.bock@outlook.com

Vice ordförande

Gunnar Lithén
Vejlegatan 9, 5tr
16444 Kista
070-3780011
gunnar.lithen@gmail.com

Kassör

Ingvar Norelius
Vänortsstråket 1 B
19161 Sollentuna
08-356574
ingvar.norelius@gmail.com

Sekreterare

Kent Karlsson
Pyrolavägen 13, 4tr
18160 Lidingö
070-3702503
karlkent44@gmail.com

Ledamot

Göran Heijtz
Box 19541
10432 Stockholm
070-7108360
goran@novastamps.com

Suppleanter

Robert Forsberg
Trohetsvägen 9
12838 Skarpnäck
070/815 74 47
frimarken@robert-forsberg.se

Roger Centerström
Byvägen 1
82471 Delsbo
076-8505445
roger.centerstrom@gmail.com

Redaktör (adjungerad)

Sten Lagerholm
Höganäsvägen 14
12153 Johanneshov
070-4960212
sten_lagerholm@hotmail.com

Webbredaktör (adjungerad)

Gunnar Zetterman
Siargatan 15. 2tr
11827 Stockholm
08-6424048
gunnar@smpps.se

Material till nästa nummer kan
skickas till redaktören.

Manusstopp för nästa nummer:
15-4-2022 (nr 2)

Vår webbsida & e-post:

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna
e-post: hb.filateli@gmail.com

Årsavgift är för närvarande
160 kronor.

Föreningens Plusgiro: 98 86 28-4

Ordföranden har ordet

Anders Bock

Så har år 2022 startat på samma sätt som år 2021 med inställda föreningsmöten. Januarimötet (med planerat föredrag av Göran Heijtz om Papperssigill) och februarimötet (med planerat föredrag av Bert Myde om Nättraby-Alarydbanan i Blekinge) försvann p.g.a. covid 19. Men vi ger oss inte. Göran Heijtz och Bert Myde har lovat att återkomma.

När detta skrivs i början av februari räknar vi med att fysiskt genomföra vårt årsmöte den 24 mars kl.17.00 hos Philea, Svartensgatan 6 i Stockholm. Efter årsmötesförhandlingarna visar Göran Heijtz exempel på olika dirigeringsstämplar, raka ortsstämplor som slogs på vidareända försändelser. Årsmöteshandlingarna finner du i tidskriften.

Hemsidan är nu uppdaterad och jag vill påminna om att den är vårt forum för snabba nyheter. Dessutom hittar du mycket spännande information om hembygdsfilateli och många länkar på vår hemsida.

Att pandemin har ställt till det för oss är helt klart med inställda möten oss samlare emellan. Men allt har inte varit elände för oss hembygdsfilatelister. På många områden har verksamheten blomstrat. Vi köper och säljer och byter objekt digitalt som aldrig förr. Och efter att under ett antal år fått uppleva ett vikande medlemsantal i vår förening så har vi under år 2020 och 2021 kunnat glädja oss åt ett väsentligt ökat antal nya medlemmar. Låt oss hoppas på att medlemsutvecklingen fortsätter så här. Förhoppningsvis går vi mot en lysande vår på alla sätt.

Anders Bock

”Västerbotten i mitt hjärta”

Erik Idhult

Lomselenäs 12-10-1924 n58p

Ungransele 8-12-1924 n58p

Kallelse till årsmöte 2022

**Årsmötet äger rum torsdagen den
24 mars 2022 klockan 17.30
hos Philea**

§1 Årsmötets öppnande

§2 Val av ordförande för årsmötet

§3 Val av sekreterare för årsmötet

§4 Val av två justerare tillika rösträknare
att med ordföranden justera
årsmötesprotokollet

§5 Fråga om årsmötet är behörigen
utlyst

§6 Fastställande av dagordning

§7 Framläggande av
verksamhetsberättelsen för 2021

§8 Framläggande av den ekonomiska
rapporten för 2021

§9 Föredragning av revisionsberättelsen

§10 Fastställande av resultat- och
balansräkning för 2021

§11 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
för verksamhetsåret 2021

§12 Behandling av inkomna skrivelser
och motioner

- Inga skrivelser eller motioner har
inkommit.

§13 Fastställande av budget för 2022

§14 Fastställande av årsavgift för 2023

§15 Val av ordförande för tiden till
årsmötet 2023

(f n Anders Bock)

§16 Val av två styrelseledamöter för
tiden till årsmötet 2024

(f n Gunnar Lithén och Göran
Heijtz)

§17 Val av två suppleanter för tiden till
årsmötet 2023

(f n Roger Centerström och Robert
Forsberg)

§18 Val av två revisorer för tiden fram till
årsmötet 2023

(f n Jan-Ove Brandt och Olov
Fägrema)

§19 Val av revisorssuppleant för tiden till
årsmötet 2023

(f n Tommy Révai)

§20 Val av valberedning för tiden till
årsmötet 2023

a) sammankallande ledamot (f n
Åke Persson)

b) två övriga ledamöter (f n Jan-
Olov Edling och Inge Johansson)

c) en suppleant (f n Hans-Ove
Aldenbrink)

§21 Övriga frågor

§22 Årsmötet avslutas

Räkenskapsåret 2021-01-01 – 2021-12-31.

1 VERKSAMHETEN

1.1 Allmänt om verksamheten

Årsmötet för verksamhetsåret 2020 hölls hos Philea onsdagen den 29 september 2021 med 13 medlemmar närvarande och årsmötesprotokollet publicerades i Hembygdsfilatelisten nr 3 - 4.

Styrelsen har därefter haft följande sammansättning:

Anders Bock (ordförande), Gunnar Lithén (vice ordförande), Kent Karlsson (sekreterare), Ingvar Norelius (kassör) och Göran Heijtz (ledamot).

Suppleanter har varit Roger Centerström och Robert Forsberg.

Adjungerade: Sten Lagerholm (redaktör) och Gunnar Zetterman (webb redaktör).

Revisorer har varit Jan-Ove Brandt och Olov Fägrema samt revisorssuppleant Tommy Revai.

Valberedningen har utgjorts av Åke Persson (sammankallande), Jan-Olov Edling och Inge Johansson och som suppleant Hans-Ove Aldenbrink.

Årsavgiften under 2021 har varit 160 kronor.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 9 protokollförda sammanträden, varav 6 stycken per telefon.

Tidskriften Hembygdsfilatelisten har utkommit med tre nummer under 2021. Sten Lagerholm har, som redaktör, på ett förtjänstfullt sätt ordnat artiklar och redigerat tidskriften.

Föreningens hemsida sköts av Gunnar Zetterman och har byggts ut under året bland annat genom att alla nummer av tidskriften från nr 1/2005 fram till nr 1/2020 är scannade så att de nu finns att tillgå på hemsidan.

Föreningsmöten

På grund av corona restriktionerna hade vi inga medlemsmöten under våren och endast tre möten under hösten.

Den 29 september årsmöte.

Den 27 oktober på Philea där Ingvar Norelius berättade om "Posten kring Nora Bergslags Järnvägar och dess föregångare".

Den 15 december gemensamt möte med SSPD i Filatelistförbundets lokaler i Älvsjö. Per-Göran Carlsson berättade om "Svenska historiska värdepapper".

Totalt deltog 25 (30) medlemmar i våra tre möten under 2021 (2020), med ett snitt på 8 (15) stycken per möte.

Arkivet, vad som kvarstår att sortera av Lundevalls material är A, B och C-län vilket inte har kunnat göras under 2021, men görs under 2022, för att sedan auktioneras ut till medlemmarna.

1.2 Väsentliga händelser

Stämpeldatabasen utvecklades vidare i Jönköpings Posthistoriska Förening (JPF) regi och medlemsförmånen att få tillgång till SDB har resulterat att vi har fått många nya medlemmar. Föreningen har även ekonomiskt stöttat arbetet med SDB.

2 MEDLEMSINFORMATION

Medlemsantalet var vid verksamhetsårets slut 337 betalande, en nettoökning med 11 mot föregående år. Vi fick 25 nya medlemmar under året. Föreningen har två hedersmedlemmar, Gustaf Ankarcrona, hedersordförande och Göran Heijtz.

Hembygdsfilatelisterna är fortfarande den största riksföreningen inom Sveriges Filatelistförbund.

3 FRÄMJANDE AV ÄNDAMÅLET

Riksföreningen för Hembygdsfilateli är en ideell organisation med syfte att främja samlande och sprida kunskap, att främja forskning och utredningsverksamhet, att främja publiceringsverksamhet, att främja utställningsverksamhet, att sammanföra samlare och förmedla kontakter och att i övrigt verka för hembygdsfilatelins fromma.

Vi har främst bedrivit verksamheten på våra föreningsmöten och genom utgivandet av Hembygdsfilatelisten, samt varit representerade på frimärksutställningen Eslöv.

4 FLERÅRSÖVERSIKT

Nedan följer en redovisning av några ekonomiska poster för åren 2017 – 2021. Styrelsen för Riksföreningen för Hembygdsfilateli (Hembygdsfilatelisterna) hänvisar i övrigt till avlämnat årsbokslut.

År	Medlemsavgifter	Resultat/kronor	Likvida medel/kronor
2017	50 010	+ 8 348	170 132
2018	46 460	- 4 481	165 431
2019	48 010	+ 9 272	172 323
2020	52 400	+10 359	192 237
2021	48 760	+509	207 924

5 RESULTATDISPOSITION

Styrelsen förslår att summa eget kapital 170 607 kronor balanseras i ny räkning.

Stockholm den 15 februari 2022

Erik Idhult

Umeå 7-3-23

n58r

Hörnefors C

3-4-1988

n60c

RIKSFÖRENINGEN FÖR HEMBYGDSFILATELI (HEMBYGDSFILATELISTERNA)

Styrelsen lämnar härmed årsboksutslut för räkenskapsåret 2021-01-01 -- 2021-12-31

<u>RESULTATRÄKNING</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
<u>Rörelseintäkter:</u>					
Medlemsavgifter	48 760	52 400	48 010	46 460	50 010
Övriga intäkter	98	611	6 300	3 790	13 253
Summa rörelseintäkter	48 858	53 011	54 310	50 250	63 263
<u>Rörelsekostnader:</u>					
Övriga externa kostnader	-45 786	-42 993	-44 844	-54 287	-54 627
Summa rörelsekostnader	-45 786	-42 993	-44 844	-54 287	-54 627
Räntekostnader och liknande poster	-2 564	342	-193	-444	-288
Årets resultat	508	10 360	9 273	-4 481	8 348
<u>BALANSRÄKNING</u>	<u>2021-12-31</u>	<u>2020-12-31</u>	<u>2019-12-31</u>	<u>2018-12-31</u>	<u>2017-12-31</u>
<u>TILLGÅNGAR</u>					
Kundfordringar	0	0	3 000	750	1 500
Förutbetalda kostnader	0	2 500	500	500	500
Likvida medel	207 924	192 238	172 323	165 431	170 132
SUMMA TILLGÅNGAR	207 924	194 738	175 823	166 681	170 132
<u>EGET KAPITAL OCH SKULDER</u>					
<u>EGET KAPITAL</u>					
Eget kapital vid räkenskapsårets början	170 099	159 739	150 466	154 947	146 599
Årets resultat	508	10 360	9 273	-4 481	8 348
Eget kapital vid räkenskapsårets slut	170 607	170 099	159 739	150 466	154 947
SUMMA EGET KAPITAL	170 607	170 099	159 739	150 466	154 947
<u>SKULDER</u>					
Övriga skulder	16 806	0	0	3 200	0
Förskottsbetalda avgifter	20 511	24 640	16 085	13 015	17 185
SUMMA SKULDER	37 317	24 640	16 085	16 215	17 185
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	207 924	194 739	175 824	166 681	172 132

Redovisningsprinciper

Föreningen följer Bokföringsnämndens Allmänna Råd BFNAR 2017:3.

From boks slutet 2021 värderas föreningens räntefond till anskaffningsvärde. Marknadsvärde framgår av not 3.

Noter

Not 1 Övriga intäkter

	2021	2020	2019	2018	2017
Auktionsintäkter	0	0	0	0	7 253
Annonsintäkter	0	0	3 000	3 750	6 000
Övrigt	98	611	3 300	40	0
	<u>98</u>	<u>611</u>	<u>6 300</u>	<u>3 790</u>	<u>13 253</u>

Not 2 Övriga externa kostnader

	2021	2020	2019	2018	2017
Hembygdsfilatelisten	34 205	35 459	37 238	38 450	40 096
Lagerhyra	2 500	2 000	2 000	2 000	2 000
Resor	0	0	0	1 267	0
Möteskostnader	433	1 578	4 847	4 186	4 225
Forskning	7 000	3 000	0	4 000	7 500
Kontorsmaterial	0	0	0	3 620	0
Övrigt/Plusgiroavgift	1 648	956	759	764	806
	<u>45 786</u>	<u>42 993</u>	<u>44 844</u>	<u>54 287</u>	<u>54 627</u>

Not 3 Marknadsvärde Värdepapper

	2021	2020	2019	2018	2017
Swedbank Räntefond Kort A	115 268	115 314	114 972	115 166	115 610

Budget 2021

	Utfall 2021	Budget 2021	Utfall 2020	Budget 2020	Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018	Budget 2018
Intäkter								
Medlemsavgifter	50 000,00	47 000,00	52 400,00	45 000,00	48 010,00	43 500,00	46 460,00	45 000,00
Auktionsintäkter	500,00	500,00	0,00	500,00	0,00	1 000,00	0,00	1 000,00
Annonsintäkter	0,00	1 000,00	0,00	2 000,00	3 000,00	2 300,00	3 750,00	3 000,00
Ränteintäkter	-500,00	-500,00	341,94	-500,00	-193,77	-300,00	-444,52	0,00
Övriga intäkter	0,00	0,00	611,00	0,00	3 300,00	0,00	40,00	0,00
	50 000,00	48 000,00	53 352,94	47 000,00	54 116,23	46 500,00	49 805,48	49 000,00

Kostnader

Hembygdsfilatelisten	46 000,00	34 205,00	35 459,50	35 500,00	37 238,00	36 000,00	38 450,00	38 500,00
Lagerhyra	2 000,00	2 500,00	2 000,00	2 500,00	2 000,00	2 500,00	2 000,00	2 500,00
Porto och telefon	250,00	190,00	0,00	250,00	0,00	250,00	0,00	250,00
Resor	500,00	0,00	0,00	1 500,00	0,00	1 500,00	1 267,00	1 500,00
Möteskostnader	3 000,00	433,00	1 578,00	6 000,00	4 847,00	4 000,00	4 186,00	5 000,00
Forskning	5 000,00	7 000,00	3 000,00	3 000,00	0,00	1 000,00	4 000,00	7 500,00
Kontorsmateriel	250,00	0,00	0,00	250,00	0,00	250,00	3 620,00	250,00
Övrigt / PG-avg.	1 000,00	1 458,5	956,20	1 000,00	759,00	1 000,00	763,50	1 000,00
	58 000,00	45 786,50	42 993,70	50 000,00	44 844,00	46 500,00	54 286,50	56 500,00

Årets resultat

	-8 000,00	507,95	10 359,24	-3 000,00	9 272,23	0,00	-4 481,02	-7 500,00
--	-----------	--------	-----------	-----------	----------	------	-----------	-----------

Doldisar

Anders Axelsson

Spännande doldisar finns att hitta på många olika stämpeltyper och under många olika perioder. De flesta tror jag finns på nst 60. Större orter fick ofta ganska många stämplat med olika littera, vilka sinsemellan ofta har använts olika frekvent. En annan orsak till att det finns många kortlivade eller sparsamt använda nst 60 är att man envisades med att leverera nst 60 sent in på 1970-talet trots att årtalshjulet inte gick att ställa om längre än till 1980 och därför snart behövde ersättas, oftast med nst 61.

Låt oss titta närmare på ett sådant exempel, nämligen Luleå 11. Stadsdelen heter Björkskatan och ligger ganska nära högskoleområdet. Det är gamla välkända trakter från studietiden för undertecknad eftersom flera kompisar hade sitt boende i detta område.

1:a december 1977 öppnade i alla fall portarna till posten i det då nybyggda Björkskatan. I den utmärkta publikationen Post i Norr kan vi läsa oss till att Luleå 11 fick fem st 60-stämplat med littera A till E. Av för mig okänd anledning ersattes dessa stämplat redan i slutet av mars 1978 med fyra olika nst 61. Jag vet inte om det förekom någon omfattande filatelistisk uppstämpling under dessa månader. Jag har inte sett några och oavsett så är bruksgångna exemplar sannolikt sällsynta. Så nog platsar Luleå 11 nst 60 bland våra doldisar!

Luleå 11, nst 60A 28/3 1978.

Sistadagsstämpel!?

Luleå 11, nst 60C 29/12 1977

Tidigt avtryck av Luleå 11 nst 61cA 8/5 1978

På vår Kvalitetsauktion 19 maj 2022

LOCKNEVI 12.2.1874 handmakulering på brev. Få kända !

RATHAN
blå strålstämpel på
12 öre vapen och
bredvidstämpel på klipp.

**Ny onlinebutik ! Tusentals objekt
till fasta priser utan provision !**

www.philea.se/shop

webshop@philea.se

**Numera mängder med objekt för Hembygdssamlaren på Philea shop !
Mycket rak-, båg- och fyrkantstämplar. Kika gärna in !**

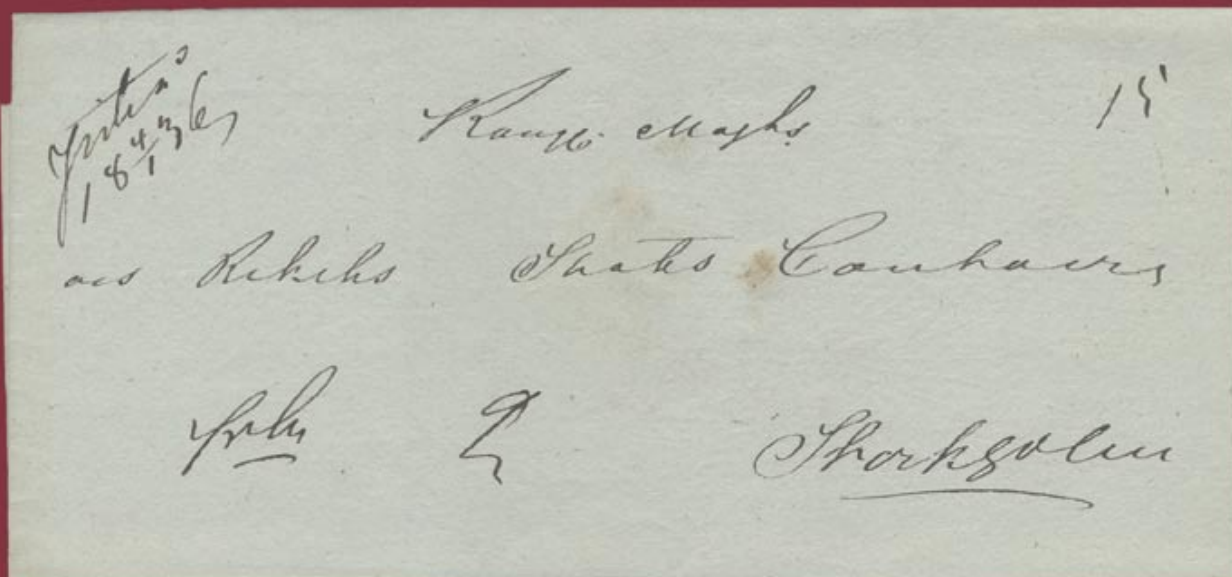
AB Philea
Svartensgatan 6
116 20 Stockholm

Tel. 08-640 09 78
E-post: mail@philea.se
www.philea.se

På vår Kvalitetsauktion 19 maj 2022

PITEÅ 4.1.1836 handmakulering !

På fribrev i andra viktklassen till Stockholm.

**Piteås bågstämpel typ 3 var enligt instruktion
inskickad till Postverket centralt i början av 1836.**

**Man skulle inte få nya årtalssiffror inför 1836
utan en helt ny stämpel skulle erhållas.**

Nya fyrkantsstämpeln ankom först i början av februari.

Tre handmakuleringar från Piteå är kända !

AB Philea
Svartensgatan 6
116 20 Stockholm

Tel. 08-640 09 78
E-post: mail@philea.se
www.philea.se

Från Wira bruk till Lagga socken – två resor i lösväska

Giselher Naglitsch

Jag köpte ett brev för att det var adresserat till Lagga och för att avsändaren fanns vid Wira bruk. Det passar bra i min hemortssamling Posten och postvägar i Uppland. Dessutom skulle det bli en trevlig utmaning att tolka brevet postala och sociala innehåll.

Lagga öster om Uppsala var en av de 90 poststationer som inrättades den 1/1 1875 inför den stora postreformen, då allmänna posten övertog ansvaret för kronobrevbäringen. Lagga blev kortlivad, drogs in redan den 30/9 1879. En lantbrevbärlinje inrättades mellan Knivsta och Lagga. Under åren 1891 till 1900 hade den en stämpel, LANTBR. N° 13. Under de mer än 30 år jag har samlat Uppland har jag aldrig tidigare sett en försändelse till eller från Lagga, varken under perioden med poststation eller före år 1900.

*LAGGA 15/2 1875,
tidigaste kända avtryck*

LANTBR. N° 13, 25/1 1898

Brevet är adresserat till:

Comministern
Wälärevördige och Högvällärde
Herr P. Wahlman
Upsala
och
Lagga Sochn.

Den fulla texten lyder:

Min gode Broder!

Härmed får jag äran gratulera dig till din undfångna befattning och önska, att du derstädes måtte få njuta all den glädje, som af Försynen kan dig förunnas. Jag önskar efter dig söka Skol-Syslan i Lagga. Bäste Broder! var god och med första post underrätta mig om; hurudana vilkor äro vid denna sysla; af hvilka den tillsättes och till hvilken ansökningen skall skrivas. Wisa mig äfven den godheten och verka för mitt väl i detta hänseende. Jag skall ej vara otacksam. Jag litar på din vänskap och väntar svar med nästa post. Min adress är:
Stockholm, Beateberg och Wira Bruk.

Förblifver din tjenstvillige

vän och tjenare

P. Gabr. Sand(*in)

Wira d.11. Dec. 1827

(*Pappersförlust gör att slutet av namnet saknas. Femte bokstaven kunde vara i eller e.)

Postal analys av brevet

Lagga socken hade en lösväska som vårdades av postmästaren i Uppsala

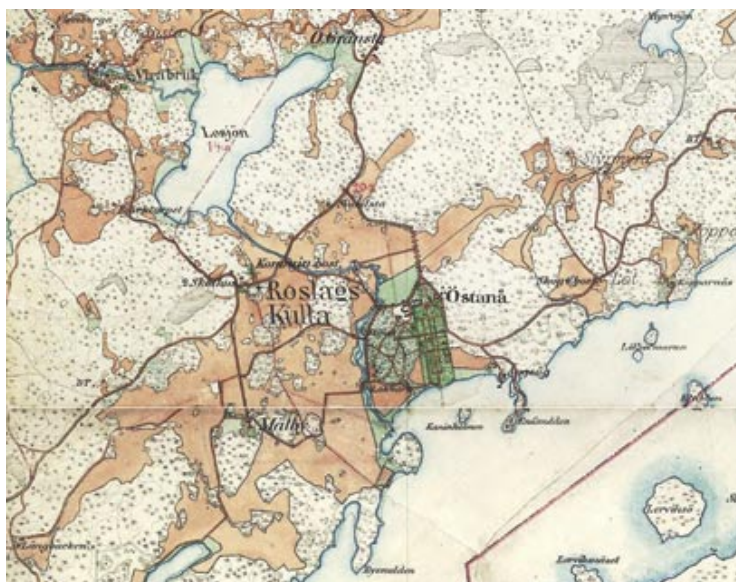
Brevet skrevs 30 år före den förordning från år 1857 som möjliggjorde för flera intressenter, t.ex. en hel socken, att förena sig om en gemensam väska. Hur Laggas väska transporterades är okänt. En möjlighet är – kanske mest troligt – att socknen hade träffat avtal med postföraren på kärrposten som gick mellan Uppsala och Norrtälje. Den gick en gång i veckan fram och åter. Komministern bör ha varit den som skickade iväg väskan till postkontoret i Uppsala och tog emot väskan i retur.

Beateberg hade en lösväska som vårdades av postmästaren i Stockholm

Även avsändaren hade tillgång till en lösväska. Att den vårdades av postkontoret i Stockholm är tydligt. Att säteriet Beateberg hade en väska framgår av brevet. Det forna säteriet ligger vid sjön Viren i Rö socken. Jag har inte lyckats reda ut relationerna mellan Beateberg och Wira bruk. Det tycks dock som att Beateberg hade väskan och lät bruket sköta sina postärenden genom denna. Mellan Beateberg och Wira bör posten ha förts på Wira bruks uppdrag och kostnad.

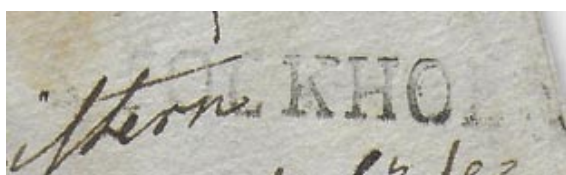

Kartor ca 1900

Brevet fick sin första postbehandling i Stockholm

Den första postbehandlingen innebar att det fick en stämpel och ett karteringsnummer, 142 på kartan till Uppsala. Vid denna tid fanns bara datumlösa rakstämplat, i Stockholm typ 16 och 17, som båda var i bruk 1825-1830. Som tur var är stämpelns mellersta delar tydlig. Bokstaven H leder till typ 17, den mindre vanliga.

Portot för ett brev i lägsta viktklassen mellan Stockholm och Uppsala var 3 Skilling. Det bifogades i väskan till Stockholm. Taxan gällde 1/1 1819 till 31/12 1830.

Karteringen i övre högra hörnet visar att minst 142 brev till Uppsala expedierades den aktuella dagen.

Befordran

Sandin gick med sitt brev till Beateberg, eller skickade ett bud, för iläggande av hans brev i Beatebergs postväska. Beateberg skickade bud med väskan

kommit till slutsatsen att praxis hade utvecklats till att efter postens namn skriva **et**, **och**, eller **&**, där & är det vanligaste. Därunder skrevs postväskans adress, ofta en större herrgård, ett bruk eller en socken.

Därför skulle jag förvänta mig att svarsbrevet kulle ha adresserats som följer:

Comministern, (några smickrande titlar) Herr P. G. Sandin
*Stockholm / & / Beateberg / **och** / Wira bruk*

Social analys

Som framgått av brevets innehåll avser brevskrivaren söka den tjänst som han räknar med blir ledig efter adressaten. Så hur gick det med den saken? Min släktforskande kompis Bosse hjälpte mig att hitta utdrag från några husförhörlängder mm.

The image shows a handwritten church record from Wira, dated 1825-1832. The record is written in cursive and includes the following information:

Hus. Nummer	Namn	Född.	Förelä. or.	Äm!	Flyttat	Äm!	Flyttat
	Wira Keten N: 9						
	Wira Bruk						
	Skolmästare						
	Mag. Per Gab. Sandin	1799	16				
	Mag. Sophia Nyfors	1796	16				
	Solma Emilia Sophia	1823	16				
	Willie Helena Erica	1825	16				

Roslagskulla, husförhörlängd 1825-1832 är en bra början. Mycket riktigt, här på Wira finns en **Skolmästare Magister Per Gabriel Sandin, född i Gävle 1799**, hans hustru och två döttrar. Inget tyder på någon utflyttning under de år boken omfattar.

Skolhuset.							
N a m n	Född	Flyttade		Läser innan	Läser utan till Catechesen.		Omständigheter
		Från	Till		Lilla	Stora	
Pehr Wahlman	Gefle 1791 ²⁸ Sigtuna 1815	Edsbro 1830					Skolmästare 1815. Björn Comin i Ununge & Edsbro 1827
H. Ana M. Martinell	Bollnäs 1792 ¹⁰ 1815	Rasbo 1815	Do				
Dott. Ana Charlotta	Lagga 1816 ² 6		Do	+	+	+	Vacc.
Dott. Maria Sophia	Lagga 1821 ¹¹ 7		Do	1 Gjaf	+	129 45	Vacc. 3
Dott. Carolina Xfina	Lagga 1823 ²¹ 3		Do	+	1827		Vacc.
Dott. Analia Carolina Gustava.	Lagga 1833 ²¹ 6		Död 1833 ¹¹ 7				

Lagga, husförhörslängd 1825-1835

I skolhuset hittar vi **Pehr Wahlman**, även han född i Gävle, men åtta år före Sandin. Wahlman kom till Lagga från Sigtuna 1815 och noteras utflyttad till Edsbro 1830. En anteckning bekräftar att han antagits till skolmästare (i Lagga) 1815 och att han flyttar till en komministerbefattning som omfattar såväl Edsbro som Ununge församlingar. Präster och skollärare var på den tiden ofta samma person. Wahlman har hustru och fyra döttrar. Alla barnen är födda i Lagga, även den yngsta som föds 21/6 1833 men dör redan efter 20 dagar. Att hon är inskriven här (inte utflyttad) visar på att man inte alltid skall tro på det som prästerna har skrivit i böckerna.

1.	Skolmästaren Herr Eric Högström.	Edsbro 1800 ¹⁴ 7	Edsbro 1830 ¹⁴ V.	1833
2.	H. Hedy. Margr. Lönnerberg.	Malha 1809 ²³ 4	Do	1836
3.	Son Eric Ferdinand	Skoby 1827 ¹⁵ 5	Do	Do
	Dott. Hedvig Maria Eleonora.	Skoby 1828 ²⁰ 9	Do	Död 1832 ²⁸ 2
4.	Dott. Emma Erica Eli- sabeth.	Lagga 1831 ¹⁴ 2		1834

Längre ned på samma sida i boken hittar vi en ny Skolmästare Herr Eric Högström, inflyttad från Edsbro 1830. Med honom kom hustrun, en son och en dotter. En dotter föds 1831, men den äldre system dör 1832.

Av dessa rader ser vi att det inte blev någon förflyttning för Sandin – Wahlman och Högström bytte jobb med varandra. Wahlman slutade sina dagar i Bollnäs 1859, Högström i Vassunda 1841. Men det är en annan historia.

Så hur gick det för Sandin?

Han blev uppenbarligen kvar vid sin läst i Roslags Kulla i nästan fem år. Den 17 maj 1832 hittar vi honom i Komministerhuset i Hedvig Eleonora församling, Stockholm, inflyttad från Kulla socken. Med honom kom hustru och två döttrar. Två samtidigt inflyttade kvinnor från Kulla, bör ha varit deras pigor som följde med till staden. Glädjen med den nya befattningen varade bara till den 13 juli 1833, då avled Per Gabriel Sandin bara 34 år gammal.

Varför hade inte Wira egen postväska?

Kommen så långt skulle jag vilja veta något mera, hur det kom sig att Wira bruk eller Östanå fideikommiss inte hade egen postväska och hur det kom sig att de kunde använda sig av Beatebergs väska?

Beateberg låg inte långt från den gamla postvägen Stockholm-Grisslehamn. Wira låg nära kusten, vid den tiden helt utan postinrättningar. Det senare kan vara en förklaring till att Wira inte hade väska. Det var för krångligt. Men jag hittar inget intressesamband mellan Beateberg och Wira eller dess ägare, varken släktmässigt eller affärsmässigt.

Beatebergs bruk i Rö socken anlades 1795 på initiativ av greven och riksrådet Sven Bunge, ägare till egendomen Beateberg. Bruket hade en masugn med tillhörande *knipphammarsmedja*, som även innehöll *kniv- och spikhammare*. Tillverkningen upphörde redan år 1808. Sonen Mårten Bunge ärvde. Han var officer, kansliråd och överhovjägmästare, dog 1815 på Beateberg.

Wira bruk i Roslags Kulla socken, grundades på 1630-talet som landets första *klingsmedja*, hade tidvis ensamrätt att tillverka *värjor* åt kronan. Här smiddes karolinernas förnämliga vapen. Sedan en fredligare period infann sig i landet övergick Wira bruk till smide av bl.a. liar, sågblad och yxor. Bruket blev ett av de främsta *liebruken* i landet. Tillverkningen av klingor fortsatte dock en bit in på 1800-talet. Produktionen av yxor blev under 1800-talets senare del mest betydelsefull, sedan liens roll i jordbruket hade minskat. Gården Wira och bruket förvärvades 1783 av kommerserådet Simon Bernhard Hebbe som även ägde granngården Östanå slott. År 1800 bildade han ett fideikommiss av Östanå och näraliggande Mälby. Egendomen ärvdes 1808 av hans dotter Christina Hebbe gift med överintendenten Carl Fredrik Fredenheim. Deras son, Gustaf Carl Fredrik Fredenheim ärvde Östanå år 1841.

Varken Google eller Wikipedia kan ge mig något förklarande samband. Industriellt kan det ha funnits samband 1795 till 1808? I spannet 1808 till 1827, brevets datering, hittar jag inget på nätet. Någon som vet mera och vill dela med sig? giselher.naglitsch@gmail.com

Epilog

Den som idag med utgångspunkt från Lagga vill uträtta ett postärende hänvisas på PostNords hemsida till Uppsala eller Knivsta, den som bor i Vira hänvisas till Ljusterö, Bergshamra eller Åkersberga, i nämnd ordning.

Giselher Naglitsch

Erik Idhult

Norrbystrand 15-4-1920 n58p

En ovanlig vanlig normalstämpel 14

Arne O. Olsson

Rubriken kan uppfattas som motsägelsefull, men den har sin förklaring.

Normalstämpel 14 användes vid ett stort antal postanstalter från 1883 till 1948. Ref.: 1952-års Stämpelhandbok, sid. 60-61.

Bifogat ett foto av en 12 öre Ringtyp som stämplats Stockholm 2.1.1883, med normalstämpel 14.

Gott och väl, och inte mycket att orda om, kan man tycka. Eller?

Till att börja med finns inga uppgifter om normalstämpel 14, Stockholm utan tilläggsstext, i Stämpeldatabasen. Däremot en hel rad med olika tilläggsstext, varav Stockholm ÖM i mittfältet är allmänt förekommande från 1884 och framåt.

Efter den informationen kontaktade jag Göran Heijtz, som konstaterade att stämpeln ifråga inte förekommer i de stora samlingar av Stockholmsstämplar som sammanställdes av Levin, Wahlberg, Joos och andra under 1900-talet. Ej heller i litteraturen.

Mot denna bakgrund finns anledning att i första hand efterhöra om ytterligare exemplar finns bland Hembygdssamlarna.

Det avbildade avtrycket har en diameter på 22 mm, medan Stockholm ÖM är 23 mm. Även höjden av bokstäverna är märkbart mindre.

Jag är tacksam för alla upplysningar och/eller synpunkter ägnade att kasta ljus över upptäckten av denna "ovanliga vanliga" stämpel.

Arne O. Olsson

olsson.ao@telia.com

Föreningsmöten våren 1922

ÅRSMÖTET ÄR DEN 24 MARS hos Philea.

Möte den 21 april. Plats kommer senare.

Aktuella mötesdata finns alltid på föreningens hemsida:

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna

Hembygdsfilatelisten nr 2, 2022 utkommer i maj-juni
medlemsinformation

ÄNDRINGAR:

Anders Heijdenberg, Kullagårdsvägen 24, 271 94 YSTAD

Christer Hallström, Åsvägen 29, 846 71 VEMDALEN (enbart nytt postnr)

Erling Hjelmberg, Södra Järnvägsgatan 4 J lgh 1303, 352 29 VÄXJÖ

NYA medlemmar:

Anders Gunnarsson, Flugstigen 27, 125 52 ÄLVSJÖ

Sven-Erik Gustavsson, Skördevägen 25, 382 39 NYBRO

Torsten Eriksson, Lilla Malmö 1, 635 05 ESKILSTUNA

Rune Ericsson, Bäckén, 573 76 YDRE

Christer Lundin, Hallonvägen 25, 448 37 FLODA

Jan Åderman, Villavägen 17 B, 296 38 ÅHUS

Håkan Rune, Höjdvägen 17 G, 923 31 STORUMAN

Jan Nygren, Eskilstunavägen 2 A, 644 32 TORSHÄLLA

2Håkan Larsson, Äs Grindstugan 2, 643 96 JULITA

Avslutat medlemskap:

211212U: Sivert Lindqvist

211215U: Hans Urbak

Annonsspriser:

Medlemmar: gratis (svartvit)

Handlarannons (färg):

Helsida bak 1200 kr,

Övriga helsidor 1000 kr

Halvsida 600 kr

Handlarannons (svartvit):

Helsida bak 800 kr

Övriga helsidor 750 kr

1/2 sida 400 kr

1/4 sida 250 kr.

Årsavgiften

**Observera att årsavgiften för 2022 är
160 kr hos Hembygdsfilatelisterna.**

**Betalning sker som vanligt, enklast till pg
98 86 28-4. /Kassören**

Nordisk FILATELI

ETABLERAD 1937

FRIMÄRKEN - POSTHISTORIA - VYKORT - CINDERELLA
1 FEBRUARI • 15 APRIL • 1 JULI • 15 SEPTEMBER • 15 NOVEMBER

Jonas Hällström
Chefredaktör

*Störst i Norden stängde vi
2021 med 746 sidor. Du kan se
alla artiklar du missade i vårt
fria artikelindex som finns på
Internet i vårt ARKIV.*

Artikelindex på
filateli.se

Köp prenumeration nu online **filateli.se**
eller skicka ett vykort till redaktionen: Nordisk Filateli, Box 6099, 102 32, Stockholm